

Hygiejneplan for Skive Kommune

En god hygiejnekultur skal bidrage til sundhed og trivsel. For at dette kan lykkes, skal god hygiejnekultur udøves og udvikles af medarbejdere og borgere i Skive Kommune.

En indsats for bedre hygiejne drejer sig i praksis om alt fra hænder, overflader, tøj og til fødevarer – fra ung til gammel, og fra hospital til borgerens hjem. Alle kan hjælpe med at forhindre smitte – professionelt og privat – til gavn for dem selv og samfundet.¹ Håndhygiejne er en af de bedst dokumenterede metoder til afbrydelse af smitteveje.

Hygiejne – hvad handler det om?

Begrebet "hygiejne" signalerer fremme af renhed, forebyggelse af sygdom og forurening samt hindring af smitteoverførsel.² Konkret har arbejdet med hygiejne typisk fokus på metoder og tiltag ift. renlighed, rutiner og design – af fx hjælpemidler – som skal forhindre bakterier og vira i at forårsage sygdom.³

Området har fået øget fokus de seneste år. Det skyldes især pandemien og at der er opstået resistente bakterieformer, som bliver stadigt vanskeligere at behandle. Det rummer udfordringer såvel ved raske menneskers omgang med hinanden, som ved den professionelle indsats overfor svækkede og syge borgere.

Spredningen af smitsomme sygdomme kan være en stor belastning for den enkelte og rammer også samfundet i form af sygefravær, tabt arbejdsevne samt udgifter til behandling og pleje. Udførsel af korrekt håndhygiejne gør en stor forskel i at afbryde smittevejene ved kontaktsmitte. Tal fra Sundhedsstyrelsen viser eksempelvis, at det skønnes, at korrekt håndhygiejne i daginstitutioner vil kunne spare samfundet for et trecifret millionbeløb. De viser også, at en forkølelsesperiode blandt voksne resulterer i gennemsnitligt 8,7 tabte arbejdstimer. Flere børn pr. stue i daginstitutionerne og i klasserne er også et eksempel på omstændigheder, der gør det nødvendigt at have fokus på hygiejneindsatsen i kommunen. Der er altså et stort potentiale i at forebygge smittespredning blandt både børn og voksne.⁴

Samtidig har de seneste års udlægning af nye og flere komplekse pleje- og behandlingsopgaver fra hospitalerne været med til at skærpe fokus på hygiejneindsatsen i kommunen. Opgaver som før blev varetaget af hospitalet skal i dag håndteres i borgerens hjem, på plejecentre og institutioner. Flere borgere med kroniske sygdomme behandles, plejes og tilses i eget hjem. Borgeren og dennes pårørende bliver dermed i højere grad medinddraget i at indgå i sundhedsfaglige opgaver.

Desuden betyder de kortere sygehusindlæggelser, at borgerne ofte fortsat er svækkede og plejekrævende, når de udskrives – og dermed er sårbare ift. at pådrage sig nye infektioner. Det er derfor vigtigt, at også hygiejne tænkes ind i udviklingen af det nære sundhedsvæsen. Når behandling og pleje flytter hjem – skal hygiejnen naturligvis flytte med – i samme kvalitet, som hvis borgeren var indlagt på hospitalet.

Ulighed i sundhed afspejles også på hygiejneområdet. Socialt udsatte – fx hjemløse og misbrugere – har en markant overhyppighed af indlæggelser, både generelt men også hvad angår infektionssygdomme.⁵

---

¹ Rådet for bedre hygiejne, www.bedrehygiejne.dk, 2019

² Sundhedsstyrelsen (2018), Forebyggelsespakke hygiejne

³ Rådet for bedre hygiejne, www.bedrehygiejne.dk, 2019

⁴ Sundhedsstyrelsen (2018), Forebyggelsespakke hygiejne

⁵ Sundhedsstyrelsen (2018), Forebyggelsespakke hygiejne

Sundhedsstyrelsen har estimeret omfanget af tilfælde "ramt" af sygdomme, som kan relateres til dårlig infektionshygiejne. Eksempelvis estimeres det, at 900 borgere i Skive Kommune på en tilfældig dag vil have en akut infektion med opkastninger/diarre⁶.

Hvilke krav og anbefalinger skal kommunen leve op til?

I 2018 er der indgået en samarbejdsaftale mellem Region Midtjylland og kommunerne om Infektionshygiejne. Aftalen beskriver krav og anbefalinger til kommunens organisering, kommunikation med MRSA-enheden og kompetenceudvikling af medarbejderne.

Ved årsskiftet 2017 trådte lovgivningen om Styrelsen for Patientsikkerheds nye risikobaserede tilsyn i kraft. Det betyder blandt andet, at der er flere behandlingssteder, som får tilsyn, eksempelvis bosteder, rusmiddelcentre og sundhedsplejen. Hygiejne er et af målepunkterne, hvilket understreger betydningen af et bredt og stærkt fokus på infektionshygiejne, i hele kommunen.

Derudover har Sundhedsstyrelsen genudgivet forebyggelsespakken "Hygiejne" med anbefalinger til kommunerne inden for hygiejneområdet både på grundniveau og udviklingsniveau.

Afgrænsning af hygiejneplanens område

Hygiejneplanen tager afsæt i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke vedr. hygiejne, og fastlægger mål, indsatsområder og en organisatorisk ramme for arbejdet med hygiejne i Skive Kommune.

Der eksisterer hygiejnemæssige kvalitetskrav på en lang række af de opgaver, som løses af virksomheder og offentlige institutioner. Kravene håndhæves bl.a. via retningslinjer, tilsyn og kontroller – et velkendt eksempel er Fødevarestyrelsens smileyordning.

Skive Kommunes hygiejneplan omfatter ikke alle tænkelige hygiejnerelaterede opgaver i kommunen. Hygiejneplanen har primært fokus på mål og rammer for arbejdet med infektionshygiejne, dvs. forebyggelse af at infektioner opstår og udvikles. Det handler fx om, hvordan man kan minimere risikoen for at blive smittet af infektioner. Og hvordan man – som professionel og borger – kan bidrage til at hindre, at infektioner hos smittede spredes til andre borgere.

På sigt kan hygiejneplanen udbredes til også at omfatte andre områder med hygiejnerelaterede problemstillinger, fx køkkenhygiejne, fødevarebårne og vandbårne sygdomme.

Hygiejneplanens målgruppe

Hygiejneplanen retter sig både mod medarbejdere og ledere i Skive Kommune. Der er målet, at alle arbejder for hygiejneplanens målsætning. Det sker ved, at vi iværksætter planens konkrete initiativer, og derigennem sikrer, at der udøves en god hygiejekultur i Skive Kommune.

Mål for hygiejneindsatsen

Skive Kommunes målsætning er at:

Hygiejneindsatsen skal være et grundelement i den forebyggende indsats. God hygiejne skal bidrage til at forebygge smitte og smittespredning blandt medarbejdere og borgerne i Skive Kommune.

For at nå målsætningen arbejder vi med følgende mål:

- Medarbejdere i Skive Kommune kender, deler og anvender den nyeste viden på hygiejneområdet
- Frontmedarbejderne i Skive Kommune er kompetente og trygge i mødet med borgere, som er – eller kan være – smittebærere

---

⁶ Sundhedsstyrelsen (2018), Forebyggelsespakke hygiejne

Hygiejneplanens indsatsområder

Indsatser:

- Kompetenceudvikling af medarbejdere i kommunen. Det skal være med til at sikre, at frontmedarbejderne er kompetente og trygge i mødet med borgere, som er – eller kan være – smittebærere.
- Faglig ressourceperson, som kan varetage løbende rådgivning af ledere og medarbejdere i kommunen samt indgå i samarbejde med hospital, praktiserende læger m.v.
- Forebygge spredning af resistente eller smitsomme mikroorganismer bl.a. ved at sikre at der foreligger skriftlige opdaterede retningslinjer vedr. hygiejne, og at disse kendes og anvendes på de relevante institutioner og arbejdspladser.
- For generelle hygiejneproblematikker kan der udarbejdes tværgående retningslinjer, som er gældende for hele kommunen.
- Støtte og vejlede i implementeringen af generelle infektionsretningslinjer.
- Årlig tværgående "hygiejne-event", fx i forbindelse med hygiejne-ugen i uge 38
- Åben hygiejnegruppe på Intra hvor nyheder og relevante emner ift. hygiejne slås op, og det er muligt at stille spørgsmål.

Borgerrettede indsatser kan være:

- Oplysnings- og informationskampagner, fx med fokus på håndhygiejne, hostetikette mm.
- Undervisning om god hygiejneadfærd af børn og unge i skole- og dagtilbud
- Inddrage forældre til børn i dagtilbud og skoletilbud ift. at udbrede viden og sikre en god hygiejneindsats
- Sikre gode fysiske rammer der fremmer god hygiejne i de kommunale institutioner og på de kommunale arbejdspladser, fx ift. håndhygiejne, rengøring og udluftning

Skive Kommunes hygiejneorganisation

Hygiejneorganisation skal bidrage til, at hygiejneplanen føres ud i livet og har en effekt på den indsats, vi leverer til borgerne.

Det er dokumenteret, at effekten af hygiejnetiltag øges, når flere indsatser supplerer hinanden, og når de sker i et samarbejde på tværs af sektorer og i kommunale netværk⁷. Derfor er den kommunale hygiejneorganisation etableret på tværs af fagområder og forvaltninger.

Hygiejneorganisationen består af sundhedsgruppen, hygiejnegruppen (hygiejnekoordinatorer og tværgående hygiejnesygeplejerske), institutions-/driftsledelser samt nøglepersoner/AMR.

Oversigt, opgaver, funktioner, rolle m.v. er nøjere beskrevet i dokumentet hygiejneorganisation i Skive Kommune.

---

⁷ Sundhedsstyrelsen (2018), Forebyggelsespakke hygiejne

Kompetencer og kompetenceudvikling

Hygiejneorganisationen samler kompetencer om infektionshygiejne på tværs af fagområder og understøtter, at viden deles og anvendes bredt i hele organisationen.

Funktionen som tværgående hygiejnesygeplejerske varetages af en sundhedsfaglig medarbejder, som har grundlæggende og opdateret viden om infektionshygiejniske principper.

Funktionen som hygiejnekoordinator på afdelingsniveau kan - hvor der er muligt - varetages af en sundhedsfaglig medarbejder.

Alle arbejdspladser er repræsenteret via nøgleperson/AMR.

Løbende kompetenceudvikling er nødvendig for at understøtte en god hygiejnekultur - og i sidste ende levere en god og kvalificeret indsats til borgerne. Derfor indgår kompetenceudvikling af medarbejdere i Skive Kommune som et væsentligt indsatsområde i hygiejneplanen. Kompetenceudvikling sker på flere niveauer.

At der arbejdes og kompetenceudvikles på hygiejneområdet er ikke nyt. Særligt på ældreområdet, i sundhedsplejen og i tandplejen løses der hygiejnemæssige opgaver hver eneste dag, og der er fokus på løbende opkvalificering af medarbejderne. Disse forhold ændrer hygiejneplanen ikke på - det skal fortsætte som hidtil.

Vi koordinerer indsatserne og sikrer videndeling, så kvaliteten i hygiejneindsatsen løftes. Indsatsen skal løses systematisk og effektivt. Det sker ved, at vi udnytter den faglige viden på tværs i den samlede organisation og ved, at vi koordinerer og formidler de indsatser, som vi sætter i gang - så de fremstår tydelige for medarbejdere og borgere i Skive Kommune.

Opfølgning og evaluering

Hygiejneorganisationen skal 1 gang årligt gøre status på de indsatser, som er blevet gennemført. Derudover vil den samlede hygiejneplan blive revurderet hvert 4 år.

Den service, der ydes til borgerne, skal altid baseres på den nyeste viden om hygiejneområdet.

Hygiejneorganisationen medvirker til, at der sker en løbende opdatering af de tværgående retningslinjer og hygiejneinstrukser, som skal understøtte hygiejneplanen.

Formidling af hygiejnepolitikken

Hygiejneplanen fastlægger mål og rammer for Skive Kommunes hygiejneindsats. Derfor skal planen være tilgængelig på Skive.dk og på kommunens intranet. Retningslinjer og instrukser for medarbejdere ved Skive Kommune skal også være tilgængelige på kommunens intranet og på skive.dk/sd. Der er oprettet en åben hygiejnegruppe på intranettet, hvor emner og problemstillinger tages op og der er mulighed for at stille spørgsmål. Desuden benyttes Facebook til formidling af relevante aktiviteter i kommunen.

Hygiejneorganisationen medvirker til, at hygiejneplanen formidles til de kommunale institutioner og afdelinger, fx ved at afdelingens hygiejnekoordinator orienterer på et personalemøde, afdelingsmøde eller lign.

Henvisning til eksisterende retningslinjer og standarder

Nationale retningslinjer:

[Om generelle forholdsregler i sundhedssektoren](#)

[Om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstand i sundhedssektoren](#)

[For plejehjem, hjemmepleje, bo-og opholdssteder m.m](#)

[Om håndhygiejne](#)

[For rengøring i hospitals- og primærsektoren, herunder dagtilbud og skoler](#)

[For nøglepersoner/ kontaktpersoner/ koordinatore i infektionshygiejne inden for sundhedssektoren](#)

[NIR for Nøglepersoner/kontaktpersoner/koordinatore i infektionshygiejne inden for sundhedssektoren](#)

Retningslinjer i Pleje & Omsorg:

[Instrukser og vejledninger – hygiejne](#)

[Infektionshygiejnisk Enhed, Hospitalsenhed Midt](#)

[Samarbejdsaftale om infektionshygiejne](#)